

ДѢЛО

Выходитъ во Львѣвъ ще Вторника, Четверга и Суботы
кромѣ русскихъ святыхъ о 5-ой год. пош. Литер. додатокъ
кромѣ русскихъ святыхъ по 2 печат. ар.
Библіотека на 15-го и послѣдняго дня каждого мѣсяца.
Купитъ каждый по 15-го и послѣдняго дня каждого мѣсяца.
Редакція «Администрація» подъ Ч. 44. ульця Галицка.
Ручкописи закупаются лишь на попередно застереженіе
благороднаго принятию по цѣнѣ 6 кр. бѣть однимъ
строчкомъ печатной, въ рубр. «Надѣлано» по 20 кр. а. в.
Рекламціи неопечатаній вѣлній бѣть порта.
Предлагу и инсераты принимаютъ: У Львѣвъ Адми-
страція «Дѣла». У Вѣднѣ Haasenstein & Vogler, Wall-
gasse 10; M. Duker, Riemergasse 13; G. L. Daube &
Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Eichler
Co., Singelgasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vo-
Nibelungengasse 4. Въ Парижѣ Agence Havas. Въ Пе-
тербургѣ, E. L. Daube & Co. Въ Варшавѣ Agence Havas. Въ
Редакція «Кіевской Старинѣ» въ Кіевѣ, почтовой
урады и «Газетно Бюро» В. Ф. Зама въ Одессѣ Держав-
совская ул. д. Радля 9.

Предлага на «Дѣла» для Ассиріи: для Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 12 ар. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на пѣть рокъ . . . 6 ар. на пѣть рокъ . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 ар. на чверть року . . . 3 рубл.
съ дод. «Вибліотека»: съ дод. «Вибліотека»:
на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на цѣлый рокъ . . . 16 рубл.
на пѣть рокъ . . . 8 ар. на пѣть рокъ . . . 8 рубл.
на чверть року . . . 4 ар. на чверть року . . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 ар. на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на пѣть рокъ . . . 3 ар. на пѣть рокъ . . . 3 рубл.
на чверть року . . . 2-50 ар. на чверть року . . . 2-50 р.
Для Закарпатъ, сирѣчь Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 15 ар.
на пѣть рокъ . . . 7-50 ар.
на чверть року . . . 3-75 ар.
съ дод. «Вибліотека»: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 19 ар. на цѣлый рокъ . . . 6 ар.
Подинокое число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ присылкою залеглостей!

Пос. до Рады державной, д-ръ Леваковский, передъ своими выборцами.

Минувшой недѣлѣ стававъ у Львѣвъ пе-
редъ своими выборцами посолъ до Рады дер-
жавной, д-ръ Кароль Леваковский, и вдававъ
передъ ними справу въ свои дѣяльности. Спра-
воданье се було въ многихъ взглядовъ цѣкаве.
Оно характеризовало дуже наглядно становище
долѣтскаго парламента, выказывало искраво
поступованье «коло» польского супротивъ сво-
ихъ членовъ и поясняло такъ въ вагалѣ ста-
новище посла въ теперѣшній Радѣ державной
и становище того посла, котрый має то
частіе бути членомъ «коло». Що однакже
найхарактеристичнѣйше выказалось подчасъ
его справданья, то було поступованье прави-
тельства взглядо его представителѣвъ супро-
тивъ загарантованой конституціи неотвѣчалъ-
ности посольской. На зборѣ явився представи-
тель власти политической сов. полиційный п.
Марияновскій и комисаръ Заячківскій а кромѣ
того уставлено ще при входѣ кѣлькохъ аген-
товъ полиційныхъ. Комисаръ правительствен-
ный, п. Марияновскій, уважавъ отже кѣлька
радовъ за отвѣднѣе перебивати бесѣдника, бо
вѣдла его погляду посолъ, вдаючи справданья
въ свои дѣяльности, отступавъ отъ рѣчи.
Поминямо вже то, що комисаръ правитель-
ственный не дсволивъ посолоу говорити о го-
ловѣ Поляковъ въ Нѣмечинѣ — се дражлива
квѣста; але що спонукало комисаря прерывати
бесѣдника и не доволати ему говорити
о аргументахъ урядничѣй? Коли опѣсла бесѣд-
никъ приступивъ до справы политики загра-
ничной, а зборъ хотѣвъ ухвалити революцію,
що отосилася до сей справы, комисаръ пра-
вительственный не допустивъ до голосованья и
выгрозивъ ровязаньемъ збору. Давна та наша
конституція, коли и посолъ не може свободно
ложити своего справданья! Д-ръ Леваковский
думавъ порушити сю справу въ Радѣ державной.

Зъ бесѣды д-ра Леваковского выймаемо
слѣдуючі дѣкавішій мѣсяцъ: «Я нерадо —
кажавъ бесѣдникъ — приступаю до справданья.
Правда сего ось яка: бути нынѣ посломъ у
Вѣднѣ есть великою жертвою, бо мы не толь-
ко не въ силѣ перевести тамъ бажанья нашихъ
выборцевъ и вертаемо съ нѣчымъ, але загалъ
ще на насъ нападае и домагася отъ насъ
правды, а высказанье правды утрудняе намъ
становище въ «колѣ» и въ Радѣ державной.
Причина нашихъ неудачъ у Вѣднѣ лежить
ще таковы и въ ситуаціи внутрѣшней и по-
литичной австрійской державы, обтяженой дов-
ганя и змушеной удержувати величезну силу
вѣднѣ и то майже безъ контролѣ политики
внѣшней зб стороны репрезентаціи. Яка
же та политика, нѣхто не знае, тожъ и годѣ
ее критиковати; видимо лишь, що наша дер-
жава бѣть якогось часу дуже иде на руку од-
ній зъ сусѣднѣхъ державъ противъ своихъ
интересовъ... Оповісній посолъ въ «колѣ»
тотожъ «коло» выступити въ парламентѣ съ
своими поглядами, муситъ мочити або лишь
обмѣнятися на томъ, що выскаже свай по-
глядъ въ «колѣ», котрый опѣсла перекруче-
ный подавъ до вѣдомости выборцевъ.» Бесѣд-
никъ нагадуе, що «коло» доволало ему лишь
два разы промовляти въ парламентѣ: разъ
при бюджетѣ, коли хотѣвъ промовляти при-
титулѣ министертва войны — але «коло» до-
воляло ему промовляти лишь при титулѣ ми-
нистерства торговлѣ, а потому въ справѣ ре-
формы домовъ карныхъ. При нарадахъ надъ
интересомъ о работникахъ, какже бесѣдникъ, а
показавъ въ «колѣ» интересы работничѣхъ, що
дѣлававши ополченю есть того переконанья,
що Поляки мусѣли и мали обовязокъ попира-
ти правительство. О справѣ нафтовой скажавъ

бесѣдникъ, що бѣть въ своей совѣсти переко-
нанный, що введенье въ житье внесени Гро-
хольского, коли не вруйнуе то бодай на довгі
роки подкопае найбільшій промыселъ въ краю.
О центрумъ «коло» какже бесѣдникъ, що оно
яко партія не истнуе, що анѣ въ нѣмъ анѣ
въ т. зв. партіи поступової нема анѣ згоды
анѣ нѣякой проводной гадки. Нѣхто анѣ не
обдумуе плинѣвъ зъ горы, анѣ не порозумѣвае-
ся, а коли часами подчасъ голосованья проявляе-
сь згода, то хита лишь въ такихъ случаяхъ,
якъ попиранье мытовой дефриваціи. Партія
правительственная користае завсѣгды, бо есть
дуже зъорганизована. Бесѣдникъ какже, що
всему тому виновата ординація выборца... О
правительствѣ кажавъ бесѣдникъ, що оно чимъ
равъ болше отступае отъ правидъ и хилитя
до централистѣвъ Нѣмцѣвъ.

По бесѣдѣ пос. Леваковского, прерыва-
ной грѣмкими оплесками, наступили интерпе-
ляціи. Важнѣйшій въ нихъ були: Интерпеля-
ція Цимермана о подвысшечню оплати школь-
ной, о именованю учителявъ и о медицинѣмъ
факультетѣ у Львѣвъ. — Першій двѣ справы,
кажавъ посолъ, переведено безъ вѣдомости «ко-
ла» а о третей постановило «коло» старатися
ажъ тогда, коли клиника въ Краковѣ буде
розширена. П. Реваковичъ поставивъ слѣдуючі
революціи: 1) Ухвалити вотумъ довѣрѣи по-
слову; 2) завозвати «коло» польске, чтобы оно
старалось о заведенье устного поступованья
цивильного; 3) загарантованье свободы прасы и
тайны листової; 4) вернуть увагу монархіи
и династіи австро-угорской на небезпечность,
яка имъ грозитъ отъ сусѣднѣхъ державъ ре-
акційныхъ и деспотичныхъ. При сѣй точцѣ
вмѣшався комисаръ правительственный и за-
грозивъ ровязаньемъ збору. Его поступованье
было бодай о стѣлько тактовнѣйшимъ отъ по-
ступованья комисаря на вѣчу въ Коссовѣ, що
бѣть относился насампередъ до предѣдателя
збору и не поступавъ такъ абсолютно якъ ко-
сѣвскій комисаръ.

Зъ исторіи звѣстнаго „Заведенія“.

(Дальше.)
Передъ намѣренымъ отъѣздомъ, п. Савелинъ
бачивъ ще у Львѣвъ съ дирекцію, т. е. д-ромъ
Ив. Добрянскимъ и д-ромъ Л. Павенцкимъ та о.
Ив. Наумовичемъ. Онъ поставивъ имъ рѣшуче
условіе, именно, щобъ при новой поѣздцѣ не по-
минати личности п. Ив. Алексѣевича Вышнеград-
ского и передъ воѣмъ до него зголоситися о за-
помогу. Поминуты п. Ив. Ал. Вышнеградского
было по думцѣ п. Савелина одно, що поповнити
непростымъ грѣхъ чорной невѣдчюности за полу-
чену за его посередничствомъ помѣчь въ квотѣ
300.000 рублѣвъ. Воѣ три интересованъ не оу-
противились предложеню п. Савелина, однакже
и не заявили рѣшучо, чи въ цѣлости и безусловно
на него годятся. Се занеожкоило трохи п. Са-
велина, але бѣть отъѣхавъ до Тернополя и тутъ
дожидавъ пріѣзду о. Ив. Наумовича и д-ра Л.
Павенцкого, котрѣ мали ѣхати на Подволочиска
и его по дорогѣ забрати съ собою.
Минали однакже дѣль, минаувъ тыждень и
другій вже настае, коли нечаяно замѣють обохъ
згаданныхъ паломникѣвъ настѣвъ до п. Савелина
франкованый листъ съ датою 19 сѣчня 1885 р.
отъ о. Ив. Наумовича. Зъ листу сего догадалъ
доперва п. Савелинъ, що и ему дано вже отогавку
посла старой нормы: Der Mohr hat seinen
Dienst gethan, der Mohr kann gehen. Въ писмѣ
тѣмъ стояло: «Высокоуважаемый Савелинъ Ми-
хайловичъ! Я отираваюсь за границу, напашу
докладъ (рапортъ до згаданныхъ выше двоухъ вы-
сокопоставленныхъ мужѣвъ правительственныхъ),
но Вы не опасайтесь. Я не Вашъ врагъ, хоть
читаю Васъ виноватымъ, что Вы не предоставля-
ли правленю (дирекціи) телеграмъ изъ Петер-
бурга, когда она не хотѣла Вамъ денегъ дати.
Прошу, дѣлайте все, чтобы выслать хлѣбъ (збѣ-
же) и то чимъ окорше. Вы знаете, канія послѣд-

ствія. Торопитесь! Пшеница уже дорожеть.
Вашъ И. Григоріевичъ Наумовичъ.»

Зъ письма сего арозумѣвъ п. Савелинъ дуже
богато рѣчей. Его не толькы усунено съ певною
цѣлю отъ дальшого ходатайства, але, по
словамъ о. Наумовича, въ дирекціи мавъ бѣть во-
роговѣвъ, котрѣ на теперъ выдерли ему надѣю на
управителя «Заведенія», якъ сего домагася Ив.
Вышнеградскій, а въ дальшомъ поли намѣрили
его усунути зъ етату чиновникѣвъ «Заведенія». Шобъ
покрыти овою личну несправдливость, поднесено
противъ п. Савелина замѣтъ, що бѣть не пред-
ложивъ дирекціи певной телеграммы зъ Петер-
бурга яко отвѣднѣе на свою жалобу до Ив. Вы-
шнеградского тогда, коли дирекція не хотѣла
ему зъ выхлопотанныхъ 200.000 рублѣвъ дати
грошей анѣ на закупо пшеницѣ, анѣ на оплату
выповѣдженыхъ въ щадницѣ тернопольской кня-
жочекъ. Наибольше при томъ болѣла п. Савелина
та обставина, що и о. Ив. Наумовичъ отклонивъ
отъ него. — То я — подумавъ бѣть — не хо-
тѣвъ ѣхати въ Россію безъ о. Ивана, коли мѣ-
нѣ велено ѣхати туды лишь съ д-ромъ Павенц-
кимъ, а бѣть... поѣхавъ и теперъ усуюкоже мене
и пише, що не еотъ моимъ ворогомъ!...

Нова пара паломникѣвъ поѣхала омичасомъ
на Броды до Дубна и тамъ розпочала нову акцію
о нову запомогу. Куды они ходили, кого просили
и хто имъ давъ грошѣ, п. Савелину на разѣ не
было звѣстно. Доперва пѣзвѣише дѣнався бѣть,
що грошѣ оуть, що въ акцію кромѣ давѣйшихъ
петербурскихъ медіаторѣвъ входивъ и оберпроку-
роръ свѣтѣйшого Синода, что асигната вышшла
вправдѣ зъ «законовыхъ фондѣвъ» товариства юго-
западныхъ желѣзныхъ дорогъ, але остаточню до-
знавоя п. Савелинъ и о томъ, що гарантію и
оплату первой и другой позички, а навѣтъ и
дальшого кредиту взяло на себе російское
правительство.

Цѣле дѣло не могло навѣтъ взяти иншій
оборотъ. Показалось бо теперъ, що «Заведеніе»
не находилось лишь въ хвильныхъ хлопотахъ
грошевыхъ, што ему не браковало лишь кѣлькаде-
сятъ тысячѣвъ гульденѣвъ на оплату нетерпѣ-
ливыхъ вѣрительствъ, а по первой одержаной позич-
цѣ стало дуже ясно, що дефицитъ его достигне
имѣвно міліона. Показалось бо, що отъ самого
зачнованья складано уже недокладный билансъ
рѣчній, ставляно въ акты оумы проблематичной
вартости, що тернопольска збѣжева фалія въ р.
1881 за управы Исидора Фалица поневола огромной
отраты, що оуконный окладъ подѣ управоу Кинд-
лера приправивъ «Заведенію» о болше якъ
180.000 ар. страты, що въ портфель векселѣвъ
находяться фальшованый векселѣ и що зъ портфеля
прошло лучшихъ векселѣвъ на якихъ 100.000
ар., що конто Михалка сѣтъ чысто иллюзоричне —
однымъ словомъ, що въ «Заведенію» господарено
якъ въ жадной другой финансової институціи на
цѣлой кули земской.

Теперъ ѣхано въ Россію вже не по по-
зичку, а по милостиню. Въ виду того цѣла
«коммерческаа одѣлка» була простою факцію. П.
Савелинъ и п. Ив. Вышнеградскій дармо труди-
лись надъ ея зложеньемъ и кодификацію. Въ
«Заведенію» не было 1000 ар. злишнихъ на за-
купо пшеницѣ. А до того пшеница въ Одессѣ
была дешевша въ цѣнѣ, якъ въ Галичинѣ. Везти
ей туды значило на голову ушасты.

Въ найгоршыхъ хлопотахъ находивоя одна-
кже п. Ив. Ал. Вышнеградскій. Онъ дѣлавъ въ
добрѣй вѣрѣ и на той подѣтавъ, што яко Славян-
нинъ пріѣде въ помѣчь руской финансової ин-
ституціи въ Галичинѣ, а заравномъ черезъ «ком-
мерческу одѣлку» буде мавъ покрытие для ТОВА-
РИТВА ЮГОЗАПАДНЫХЪ ЖЕЛѢЗНЫХЪ ДОРОГЪ
предѣдателямъ. Интенція его были чыотъ такъ
оамо якъ и п. Савелина, коли оба, але лишь оба,
трудились надъ описаньемъ договору. Ажъ тутъ
показалось нагло, що «Заведеніе» не лишь не до-
держитъ уоловий «коммерческой одѣлки», але и не
въ оный звернути зъ позички хочъ бы 10 ар. а. в.
Ив. Ал. Вышнеградскій побачивъ себе крайню
окомпромитованымъ передъ своимъ товариствомъ,

тымъ болше, що передъ починамъ дѣла взывъ
ообѣ отъ Совѣта управляющего попомощіи и «ком-
мерческу одѣлку» перевѣвъ на свою руку.

Клопотъ сей додавъ однакже п. Вышне-
градскому болшой енергій до дальшого дѣлания.
И его заслугою было именно, що теперъ удалось
въ цѣлу акцію втягнути вышшій лица правитель-
ственной а посредотвомъ нихъ и такъ-жъ фонды.
Дѣло зложилось отже въ сей оособѣ, що другу
запомогу для «Заведенія» высигновано вправдѣ
зъ «законовыхъ фондѣвъ» товариства югозапад-
ныхъ желѣзницъ, але правительство приняло на
себе гарантію оплаты.

П. Савелинъ доперва теперъ арозумѣвъ сло-
ва д-ра Добрянского, д-ра Павенцкого, д-ра Кри-
жановского и Лабаша, оказанъ по першѣмъ пово-
ротѣ зъ Россіи, що не товариство югозападныхъ
желѣзныхъ дорогъ позичило, а правительство рос-
ойске подарило воѣ грошѣ, и какою въ души
своей навивности. Ему першій разъ въ житю при-
ходилось бути въ товариствѣ людей и дѣлати съ
людьми, котрѣ надули его и такъ щирога патрио-
та, якимъ представивоя п. Савелану Вышнеград-
скій. — А я такъ фантазувавъ о закупнѣ пше-
ницѣ въ цѣлой Галичинѣ и о вышлцѣ ея въ да-
лекій Кенигсбергъ! — говоривъ бѣть самъ до
себе, — а они обманули воѣхъ! П. Савелину не
могло збѣйти зъ ума, що таке кругарство водят-
ся на свѣтѣ та ще до того въ Галичинѣ, куды
ще культура гнилого западу, якъ мовлявъ Ака-
ковъ, не дѣйшла. — Но то, теперъ знаю, що се не
«коммерческою» а чыото, «политическою одѣлкою»
было все, до чего и я безъ свѣдомости руки
приложивъ... О, тѣ люди подотупнѣи и хитрѣ,
и я ихъ боюсъ теперъ болше, якъ коли-небудъ.
Добре толькы, що я въ Россіи не бавивоя поли-
тикою, тямивъ завсѣгды о томъ, що я австрій-
скій подданный, и выступавъ всюди лишь «яко
купецъ»....

До его ушей доходили дальше и олухи, що
паломникамъ жилюе черезъ весь часъ дуже до-
бре и весело, що бѣли навѣтъ на золоченыхъ тар-
ѣлкахъ, що ихъ воджено по рѣзныхъ кружкахъ
и авдѣнціяхъ до высокопоставленныхъ лицъ; ба,
що грошѣ тѣ велѣвъ навѣтъ подарити самъ царь!
Але зъ другой стороны дѣйшла п. Савелина и та
немила вѣсть, що паломники вразъ съ грѣшми
везуть съ собою въ Галичану нового директора
въ оособѣ п. Коширского.

(Дальше буде.)

Про лицитацію селянскихъ грунто- товъ и якъ ѣй зараджувати?

(Рефератъ п. С. Дорундяка на повѣстоуемъ Вѣчу народ-
номъ въ Коссовѣ).

(Дальше.)
Зъ ѣтси и походять, що грунты нашихъ
селянъ суть такъ дуже задовженѣ. Здѣставъ нѣе
докладныхъ дати въ томъ взглядѣ есть одна-
кже нынѣ невозможно, бо не воѣ громады
косѣвского повѣту посѣдуютъ книги грунтовы,
а и тѣ книги, що суть, не мають ще всюды
правильности. Для примѣру и доказу вы-
бравъ я лишь кѣлька громадъ всякой катего-
ри, бѣднѣйшихъ, середныхъ и богатшихъ съ
мѣщанымъ населеньемъ, и показую, въ якѣй
пропорціи и въ якѣй сумѣ суть тамъ господа-
рства селянскихъ задовженѣ. (Гляди таблицю на
другѣй сторони).

Зъ чиселъ сѣхъ показуется:
1) Що 13.131 морговѣ 812□ сѣж. обя-
женѣ сумою 51.672 ар. 83 кр., то значить, що
на каждѣмъ моргѣ, не уваглядяючи дорѣвъ,
неужитковѣ и др. тяжить 3 ар. 94 кр. довгу.
2) Що въ сѣхъ 6 громадѣхъ на каждую
душу отъ дитины до старца пересѣчно при-
падае 1 1/4 поля, а варавомъ 5 ар. 58 кр. довгу.
3) Що кожде господарство есть обтяжено
сумою 18 ар. 80 кр.
Наколи теперъ той высѣдъ примѣнимо
до цѣлого косѣвского повѣту судового, то сума
довгу вынесе въ приближеню 823.785 ар., а
съ додаткомъ 6% — 972.069 ар., значить одинъ
міліонъ ар. въ умвѣ, що проценты берутся
и по 8, 12 и выше отъ сотки.

